

48339
20/7/2011

המלצות למניעה וטיפול של דלקות עטין בצאן ושמירה על איכות החלב

כללי:

דלקת עטין בצאן נגרמת ע"י חדירתם של פתוגנים שונים לתוך העטין, הגורמים לתגובה הגנתית/דלקתית של העטין. הדלקת יכולה להופיע בצורה קלינית, המאופיינת בשינויים הנראים לעין בעטין ו/או בחלב, או כתת-קלינית, ללא כל שינוי חיצוני הנראה לעין למרות הנגיעות התוך עטינית. עליה בספירות התאים הסומטים (סת"ס או CMT צמיג) וירידה בתנובת החלב לאורך זמן, הינם הסימנים היחידים לזיהוי דלקת תת-קלינית בעטין.

מניעה דלקות עטין בצאן:

- א. מניעת עקה סביבתית
יש לדאוג לסביבה נקייה, יבשה, מוצלת ונוחה ללא צפיפות יתר. אספקת מזון ומים באיכות וכמות מספקים.
- ב. בדיקת מכונת החליבה, הציוד הנלווה ושיגרת החליבה ע"י מדריך מאל"ה – לפחות פעם בשנה (וקבלת אישור לתקינות הציוד והחליבה).

ג. הקפדה על שגרת חליבה היגיינית

- לבישת כפפות חד פעמיות וחיטוי או החלפתן במהלך החליבה.
- חיטוי בריסוס או בטבילה של הפטמות, ובכיסוי מלא, לאחר הסרת אשכול החליבה.
- במשקים הנגועים בחיידקים מדבקים (כמו: מיקופלסמה, סטפ אוראוס, פסאודומנס ועוד) נדרש גם חיטוי אשכול החליבה/הכפפות בין הנחלבות, וכן ביצוע פעולות נוספות לפי המלצות הגורמים המקצועיים.
- ד. דיגום מדלקות עטין ושליחת החלב לאבחון הגורם הפתוגני במעבדה. הכוונה היא לכל דלקת קלינית קלה כחמורה (מה"חצי" הנגוע) ללא קשר לחומרתה או להחלטה על עתיד העז/כבשה הנגועה (יש להקפיד על דיגום בצורה "סטרילית").
- ה. דיגום החומר לחיטוי פטמות – לבדיקת ריכוזו וחומציותו - פעם בחודש.
- ו. סדר חליבה מומלץ: המלטה ראשונה < שאר הנחלבות < קבוצת הנגועות.
- ז. שימוש בערכה לזיהוי חומרים מעכבים בחלב לממליטות/מטופלות.

טיפול:

- א. בזמן התחלובה – סיכויי החלמה נמוכים.
- ב. זיהוי, סימון, הפרדה וחליבה בסוף/בנפרד / הוצאה של בע"ח נגועים בדלקת עטין.
- ג. **טיפול יובש" תוך-עטיני, אחרי החליבה האחרונה – החדרת אנטיביוטיקה בשפופרת חייבת להתבצע בדיוק לפי נוהל כתוב, תוך הקפדה על נקיטת אמצעי זהירות מחמירים.

**** הבהרה: אין התוויה ואישור ל"טיפול יובש" בצאן, וכל המבצע אותו לוקח את האחריות על עצמו בלבד.**

בברכה,
צוות מקצועי מאל"ה

